

ЗА „ТИШИНА! ЗАПИС“ ОТ МОМЧИЛ ГЕОРГИЕВ¹

Георги Лозанов

Текстът на тази книга може да бъде характеризирани с четири П-та: позитивен, професионален, прилежен и полезен.

Той е **позитивен**, защото разглежда историята и настоящето на Българското национално радио и по-конкретно на музиката в него не, както често се случва, по логиката – за да си убедителен, трябва да си критичен или поне скептичен, а на базата на реални резултати. Заедно с това обаче те не са предадени комплиментарно, а позитивистки, стъпили върху факти и констатации, т.е. позитивизмът, освен отношение на автора, е и методология на изследването му. Така стъпка по стъпка се вижда как на практика БНР функционира едновременно като медиа и като културна институция (вероятно най-голямата в музикалната сфера, доколкото тук са приложими количествени показатели). Този „двоен статут“ потвърждава обществения характер на радиото и прояснява въобще природата на обществените медии, която в български условия продължава да бъде смътна.

Текстът е **професионален**, защото идва „отвътре“, от човек, интегриран в процеса, заел се да опише нещо, в което сам участва. В далечна аналогия той прилича на ерминиите, които зографите навремето създават, за да могат по тях следващите да рисуват своите икони. В случая – да знаят как да използват радиото за музикално творчество, за разпространенето и съхранението му. Но това не е просто занаятчийски наръчник, тъй като авторът е и професионален

¹ Георгиев, Момчил. Тишина! Запис. За Българското национално радио и българската музикална култура. София: Граждански институт, 2015. ISBN 978-619-90365-1-8

музикален критик със систематично мислене и способност за аналитични обобщения (в последните важна роля играе позоваването на авторитети в медийната експертиза и преди всичко на проф. Веселин Димитров – всепризнатия „учител по радио“ у нас). Жанрът, който се е получил, е интердисциплинарна рефлексия (съчетала медиен, икономически, музиковедски и социологически подход) на прага на свидетелството.

Разработката е **прилежна**, доколкото не изпуска нищо в очертаното тематично поле, влиза в детайл, ползва архиви и класифицира единиците в тях, залага на числата повече, отколкото на думите. Представените факти за БНР като музикален продуцент (тук е поставен акцентът в интереса към цялостния процес), като ресурс (със съответната възвръщаемост – и материална, и символна), вложен в музикалната и звукозаписната индустрия, като организатор на концерти и издател и, разбира се, като мениджър на музикални състави не са неизвестни, но никога не са били събирани на едно място и на един поглед разстояние. Книгата без проблем може да функционира като справочник.

Именно заради това, но съвсем не само заради него, тя е **полезна**; не удоволствието, а прагматиката е водеща при четенето ѝ. Може да стане настолна за хората, които се занимават с музиката в БНР в различни професионални роли – впрочем, и те самите въведени в текста като елементи от обща система. Заедно с това широката музикантска среда, която слуша радио само „отвън“, може да я използва като гид за въображаема разходка из неговите коридори и памет, включително и в търсене на собствено място сред тях. Накрая – тя сякаш е създадена, за да залегне „в недрата“ на бъдещи изследвания, както и на разработки на студенти и музиковеди, посветени на културната функция на обществените медии.

Всъщност има и още нещо – тя е четиво за патриоти, доколкото припомня големи събития и имена в българската музика и тяхната световна слава. БНР също е поставено в европейски контекст и то не по принцип, а в конкретни межкултурни и институционални свързаности.

Радиото, разбира се, е говор и музика, музиката дори е далеч повече, но когато решим да говорим за него, обикновено спираме и се задоволяваме с говора. Книгата има амбиция да поправя тази асиметрия.